

Wyniki benchmarkingu KRK w odniesieniu do studiów podyplomowych

Andrzej Kraśniewski
Politechnika Warszawska
ekspert boloński

Seminarium Bolońskie, NOT, 20.11.2013

ekspercibolonscy.org.pl

Projekt

*Benchmarking procesów w zakresie wdrażania
Krajowych Ram Kwalifikacji*

realizowany w ramach programu FRP

BENCHMARKING W SZKOLNICTWIE WYŻSZYM*

* program wspierany przez Orange Polska

Organizacja i przebieg prac

Zespół Koordynacyjny

- prof. Zbigniew Marciniak – kierownik projektu
- prof. Ewa Chmielecka
- prof. Andrzej Kraśniewski
- mgr Kinga Kurowska
- dr Mariusz Luterek – sekretarz projektu

- ❑ zaproszenie skierowane do uczelni (wrzesień 2012)
  - uczelnie członkowskie i stowarzyszone KRASP
- ❑ przeprowadzenie badania (w formie ankiety elektronicznej)
  - ❑ kwestionariusz dla uczelni
  - ❑ kwestionariusz dla podstawowych jednostek organizacyjnych (wydziałów) - inny zestaw pytań
- zgromadzenie danych (grudzień 2012 - styczeń 2013)
- ❑ opracowanie danych, publikacja

Uczestnicy

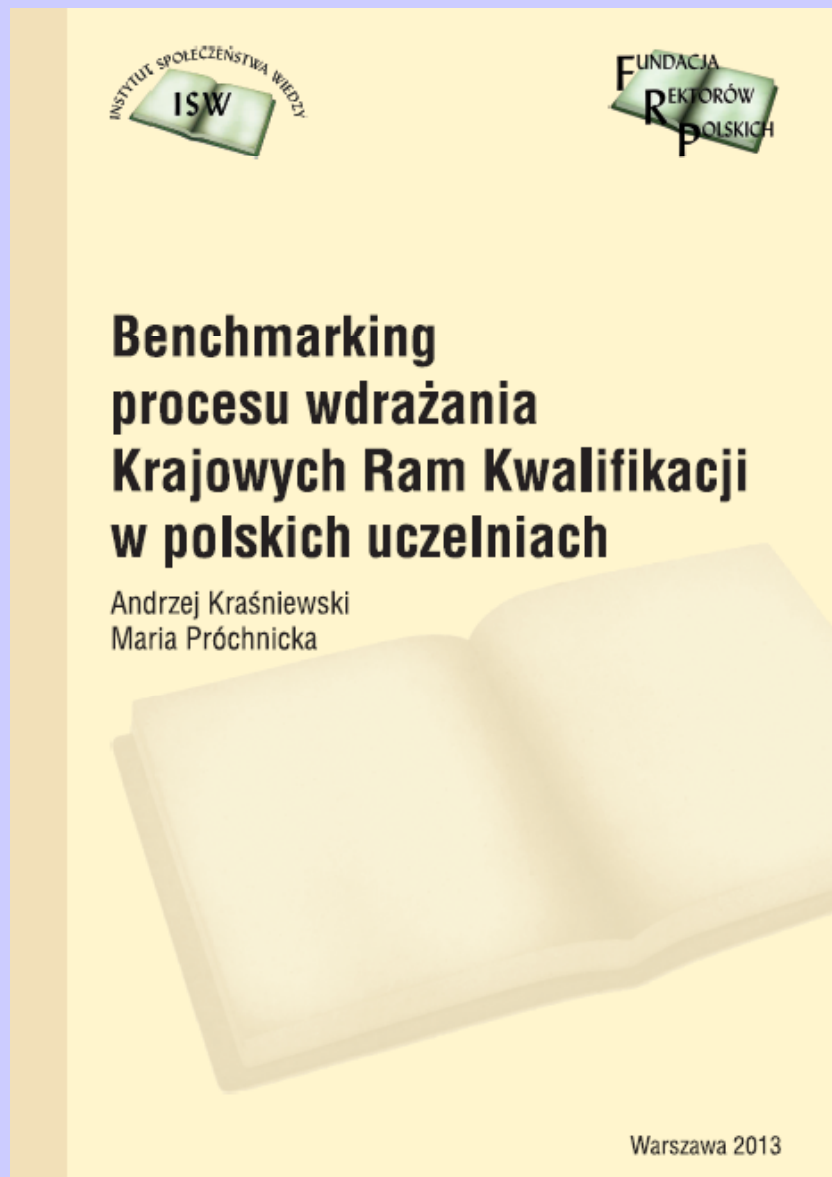
- 46 uczelni
  - 11 uniwersytetów
  - 10 uczelni technicznych
  - 16 uczelni akademickich innych typów (w tym 1 niepubliczna)
  - 9 PWSZ

w tym uczelnie z pozycji 1-6 w rankingu Perspektyw

- 327 podstawowych jednostek organizacyjnych (wydziałów)
  - 215 jednostek (65.7%) prowadzi studia doktoranckie.
  - 86 jednostek (26.3%) wzięło udział w konkursie MNiSW „o milion”

Duże zainteresowanie (większe niż oczekiwano, większe niż w innych projektach benchmarkingowych FRP)

Wyniki realizacji projektu - publikacja

<http://www.frp.org.pl>
(wybrać „publikacje”)

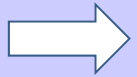
Zakres badań (spis treści publikacji)

1. Wprowadzenie
2. Założenia i sposób realizacji projektu
3. Organizacja i przebieg procesu wdrażania KRK
4. Ocena procesu wdrażania KRK
5. Ogólna charakterystyka programów kształcenia
6. Efekty kształcenia
7. Wdrożenie systemu ECTS
8. Zmiany w programach studiów
9. Pensum
10. Studia doktoranckie
11. Studia podyplomowe
12. Zmiany w systemie zapewniania jakości kształcenia
13. Podsumowanie i wnioski
14. Zakończenie

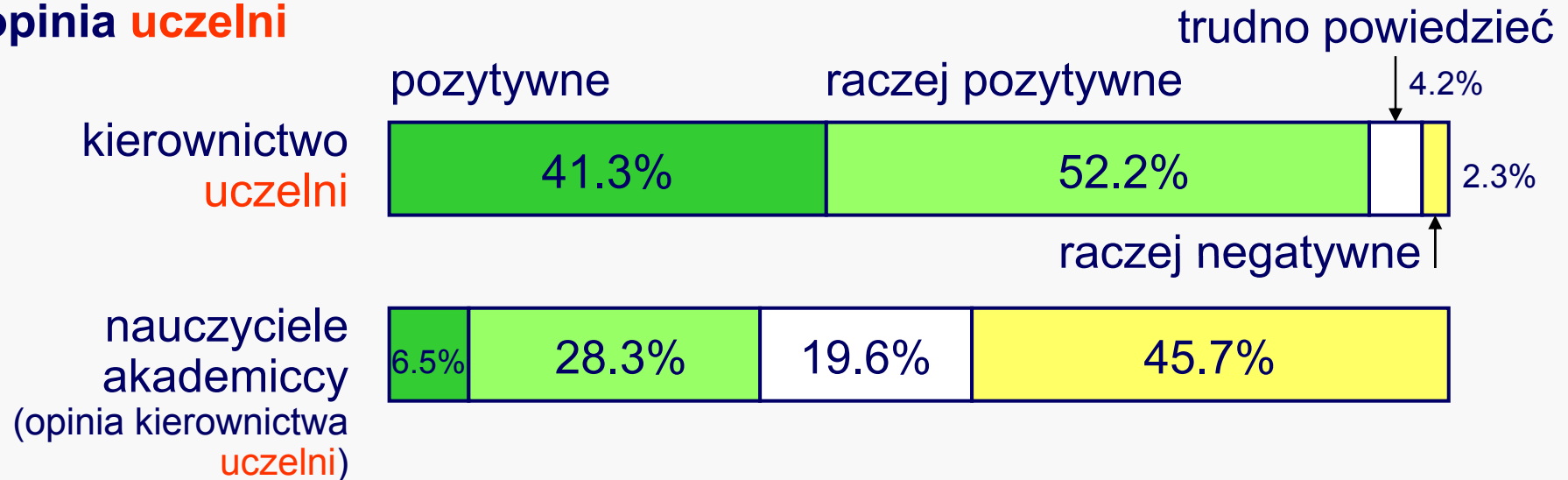
Zakres badań (spis treści publikacji)

1. Wprowadzenie
2. Założenia i sposób realizacji projektu
3. Organizacja i przebieg procesu wdrażania KRK
4. Ocena procesu wdrażania KRK
5. Ogólna charakterystyka programów kształcenia
6. Efekty kształcenia
7. Wdrożenie systemu ECTS
8. Zmiany w programach studiów
9. Pensum
10. Studia doktoranckie
11. Studia podyplomowe
12. Zmiany w systemie zapewniania jakości kształcenia
13. Podsumowanie i wnioski
14. Zakończenie

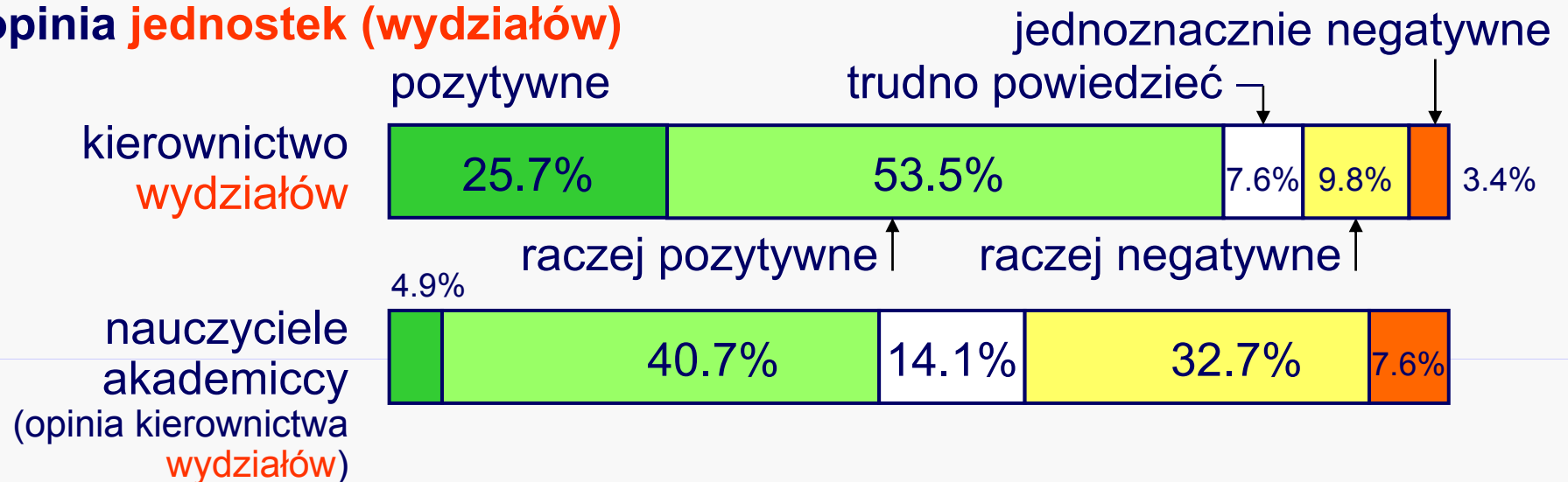

Nastawienie do wdrażania KRK

opinia uczelni

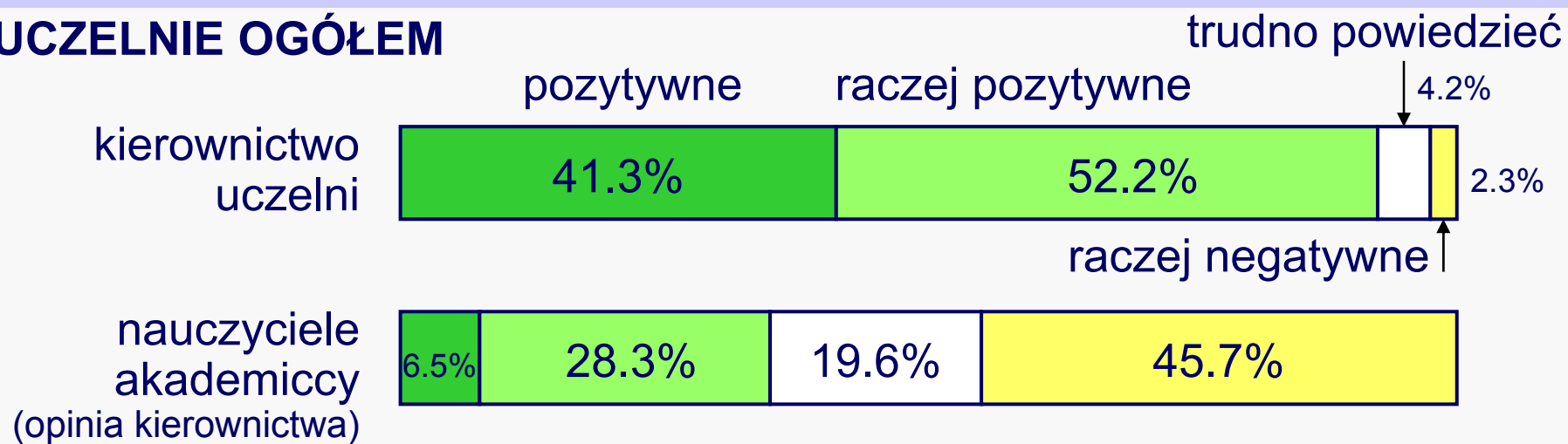
opinia jednostek (wydziałów)

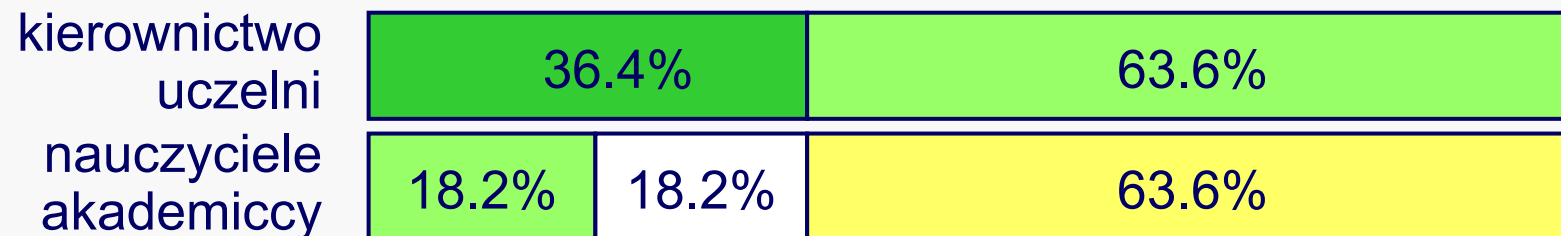

Nastawienie do wdrażania KRK - uczelnie

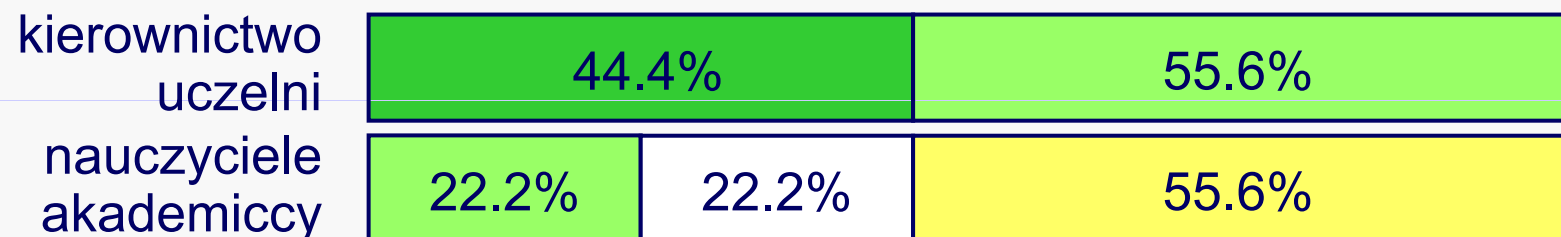
UCZELNIE OGÓŁEM

UNIwersYTETY

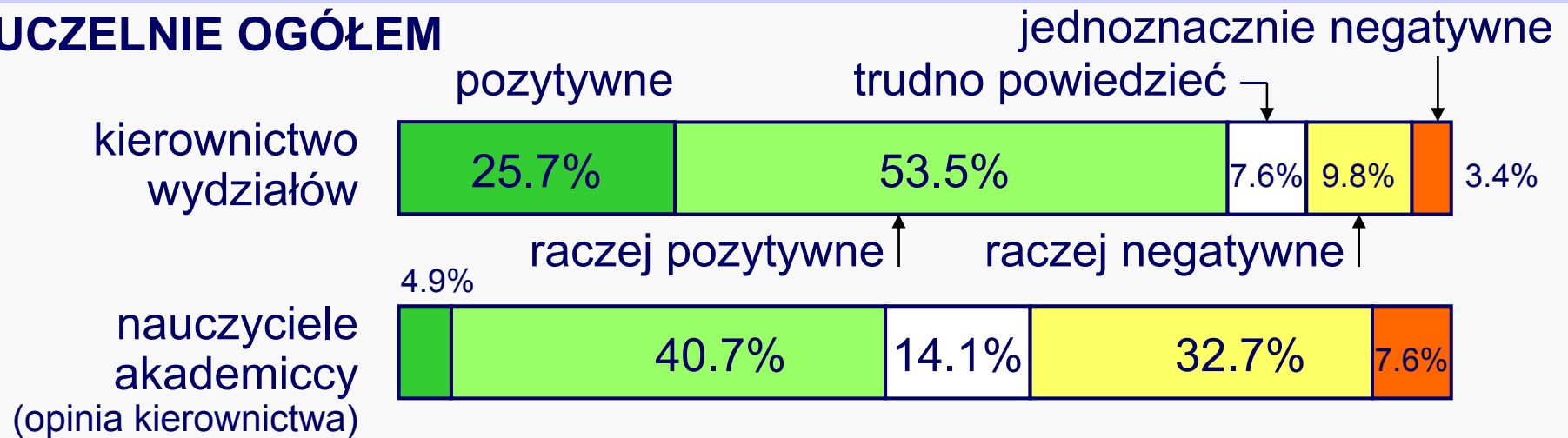

UCZELNIE TECHNICZNE

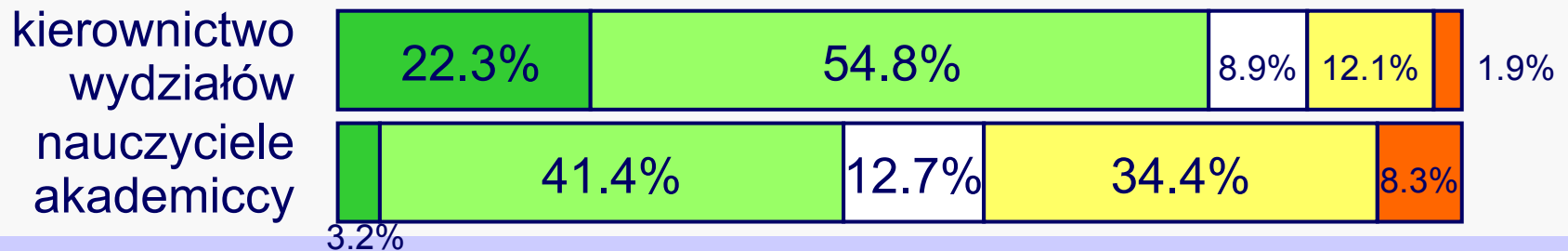

Nastawienie do wdrażania KRK - **wydziały**

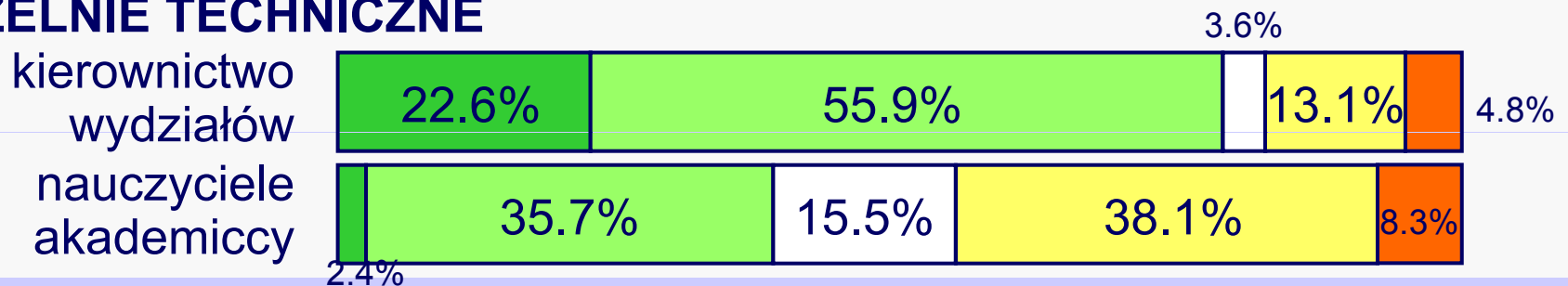
UCZELNIE OGÓŁEM

UNIwersYTETY

UCZELNIE TECHNICZNE

Nastawienie - podsumowanie

- ❑ postrzeganie przez społeczność akademicką zmian związanych z wprowadzeniem ram kwalifikacji - obraz „mieszany”
umiarkowanie pozytywne?
- ❑ duże podobieństwo w nastawieniu do procesu wdrażania KRK poszczególnych grup uczelni
- ❑ nastawienie znacznie bardziej pozytywne wśród kierownictwa uczelni i wydziałów niż wśród nauczycieli akademickich (wg oceny kierownictwa)
- ❑ kierownictwo jednostek – bardziej sceptyczne wobec KRK niż kierownictwo uczelni – bardziej pozytywnie ocenia nastawienie nauczycieli akademickich do KRK niż kierownictwo uczelni

Problemy i trudności

- ❑ problemy związane z treścią ustawy i rozporządzeń
  - niespójna terminologia, sprzeczne, niejasne lub nierealistyczne przepisy oraz zbędne regulacje
  - brak jednoznacznej interpretacji kontrowersyjnych regulacji
- ❑ zbyt krótki czas przeznaczony na wdrożenie zmian (odczuwana presja czasowa)
- ❑ szeroki zakres i znaczny wymiar zadań, przy braku wsparcia finansowego ze strony MNiSW
- ❑ brak przekonania kadry co do sensowności i celowości zmian
- ❑ problemy natury „technicznej”
- ❑ problemy związane ze specyfiką niektórych obszarów kształcenia

Problemy i trudności

- „niespójność” krytycznych ocen
  - z jednej strony - krytyka „przeregulowania” i nadmiernej biurokratyzacji
  - z drugiej strony - swoista „tęsknota” za uregulowaniem wszystkich kwestii w przepisach prawa (obawa przed podejmowaniem ryzyka „własnej” interpretacji)

Wykorzystanie wyników

Wdrażanie KRK - wciąż aktualny temat w dyskusjach dotyczących stanu szkolnictwa wyższego w naszym kraju

- opinie przedstawicieli środowiska akademickiego krańcowo rozbieżne

Przykłady

1. konferencja „Nauka i szkolnictwo wyższe – wyzwania współczesności”, organizatorzy - Sejmowa Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Biuro Analiz Sejmowych, 24 września 2013 r.
2. konferencja IBE „System kwalifikacji – narzędzie rozwoju Polski i Europy”, 6 listopada 2013 r.

Wyniki realizacji projektu umożliwiają opartą na „twardych” danych polemikę ze skrajnymi opiniami dotyczącymi KRK, pojawiającymi się w debacie środowiskowej i publicznej

Zakres badań (spis treści publikacji)

1. Wprowadzenie
2. Założenia i sposób realizacji projektu
3. Organizacja i przebieg procesu wdrażania KRK
4. Ocena procesu wdrażania KRK
5. Ogólna charakterystyka programów kształcenia
6. Efekty kształcenia
7. Wdrożenie systemu ECTS
8. Zmiany w programach studiów
9. Pensum
10. Studia doktoranckie
- 11. Studia podyplomowe
12. Zmiany w systemie zapewniania jakości kształcenia
13. Podsumowanie i wnioski
14. Zakończenie

Studia podyplomowe – zakres badań

- ❑ zmiany w ofercie studiów
- ❑ podejście do określania efektów kształcenia
- ❑ zmiany zasad prowadzenia studiów
- ❑ podejście do zmian w programach studiów – tryb prac nad przygotowaniem projektów zmian w programach studiów oraz charakterystyka nowych programów studiów
- ❑ sposób wdrożenia systemu ECTS

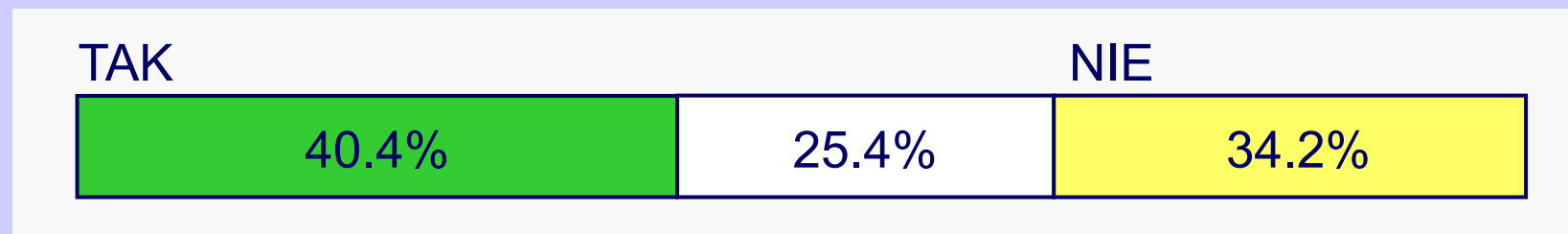
- ❑ Liczba programów - zróżnicowanie jednostek
  - minimum – 0
  - maksimum – 37
  - średnia – 3.56

- ❑ Zakres tematyczny - dość często szerszy niż zakres podstawowej oferty dydaktycznej jednostki

w 18% jednostek studia podyplomowe prowadzone – po uzyskaniu zgody MNiSW – na kierunkach innych niż to wynika z uprawnień do prowadzenia studiów pierwszego stopnia

Zmiany w ofercie

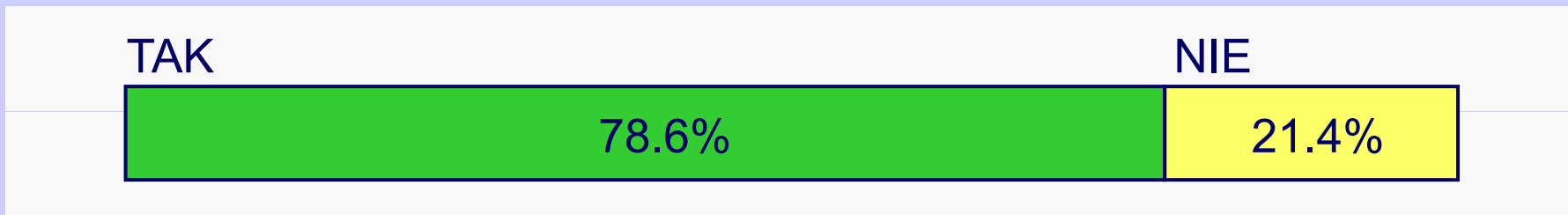
- Dokonane zmiany
  - średnio 0.32 nowe programy/kierunki w jednostce (uniwersytety – 0.59, uczelnie techniczne – 0.26)
  - maksymalnie – 10 nowych programów/kierunków

- Wprowadzenie nowych kierunków

Czy planowane jest wprowadzenie nowych programów/kierunków studiów podyplomowych?

Określenie efektów kształcenia

Czy na Uczelni powstał dokument w formie uchwały Senatu lub zarządzenia Rektora w sprawie przygotowania przez jednostki programów kształcenia na studiach podyplomowych z uwzględnieniem efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych?

Zmiany w zasadach prowadzenia studiów

podmioty zaangażowane w przygotowanie projektu zmian zasad prowadzenia studiów (regulaminu)

- ❑ rektor
- ❑ prorektor właściwy ds. studiów podyplomowych
  - prorektor odpowiedzialny za kształcenie
  - prorektor odpowiedzialny za badania naukowe
  - inny prorektor (ds. rozwoju, ds. współpracy i rozwoju, ds. szkolenia podyplomowego)
- ❑ prorektor właściwy ds. studiów podyplomowych we współdziałaniu z innymi pojedynczymi osobami (pełnomocnik rektora ds. studiów podyplomowych)
- ❑ prorektor właściwy ds. studiów podyplomowych we współdziałaniu z szerszym gronem osób (komisja statutowa, kierownicy studiów podyplomowych, prodziekani ds. studenckich, biuro kształcenia ustawicznego)

Zmiany w zasadach prowadzenia studiów

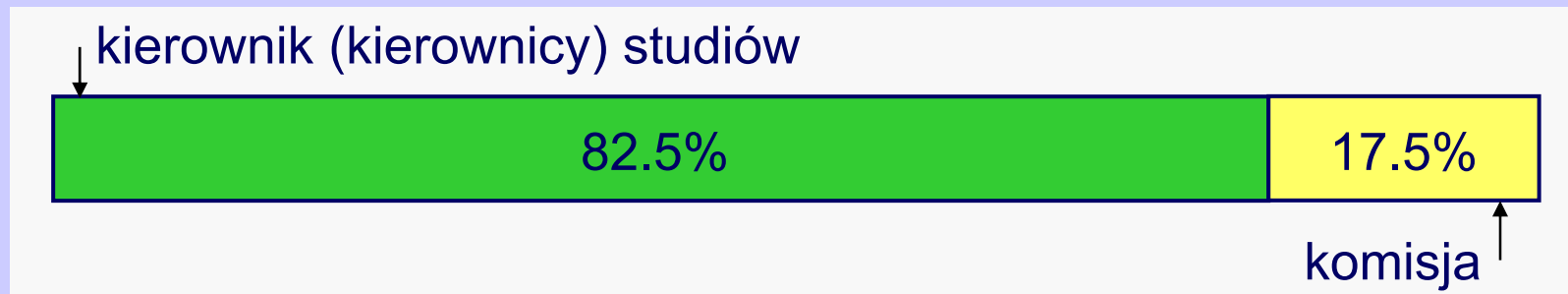
podmioty zaangażowane w przygotowanie projektu zmian zasad prowadzenia studiów (regulaminu) – cd.

- ❑ komisje/zespoły stałe działające w strukturze uczelni (senacka komisja ds. kształcenia, podkomisja wyłoniona z senackiej komisji ds. kształcenia, senacka komisja regulaminowa)
- ❑ specjalne komisje/zespoły powołane do realizacji tego zadania (komisja złożona z kierownika studiów podyplomowych i prodziekanów ds. dydaktyki, komisja złożona z kierownika studiów podyplomowych, kierownika działu kształcenia i kierowników studiów podyplomowych)
- ❑ jednostki administracji (dział kształcenia, dział organizacji kształcenia, biuro ds. studiów doktoranckich i kształcenia podyplomowego we współpracy z biurem prawno-legislacyjnym)
- ❑ inne podmioty (kierownik studium podyplomowego, pełnomocnik rektora ds. studiów podyplomowych)

Zmiany w programach studiów

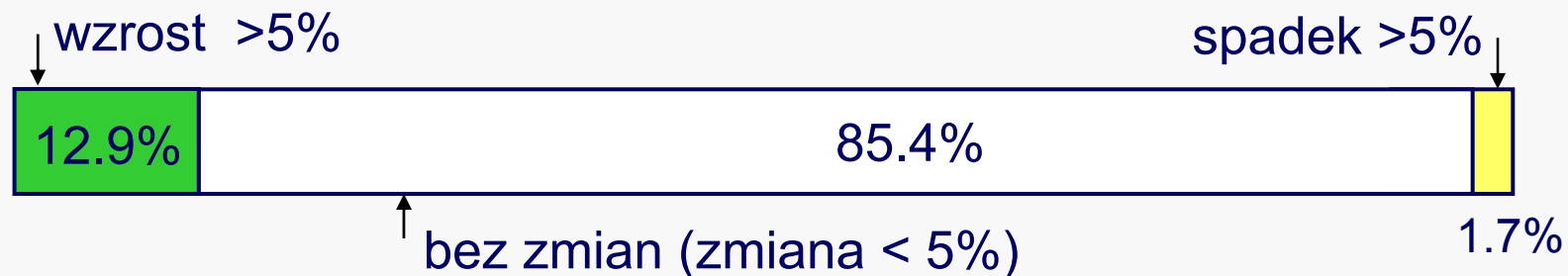
podmiot odpowiedzialny za przygotowanie nowych programów/zmiany w prowadzonych programach

- ❑ kierownik (kierownicy) studiów podyplomowych:
82.5% jednostek
- ❑ komisja właściwa do spraw studiów podyplomowych:
17.5% jednostek

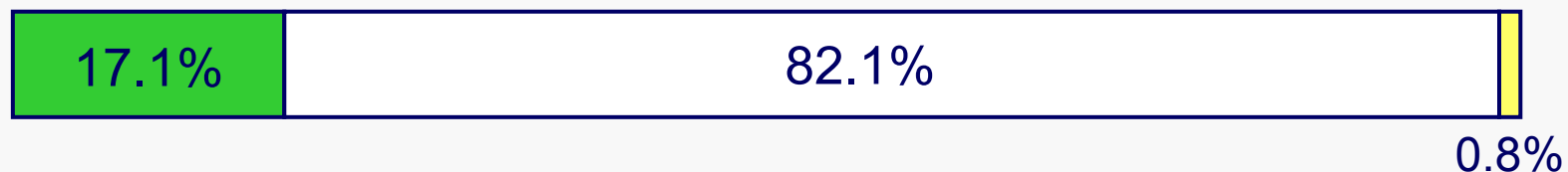

Zmiana liczby godzin w planie studiów

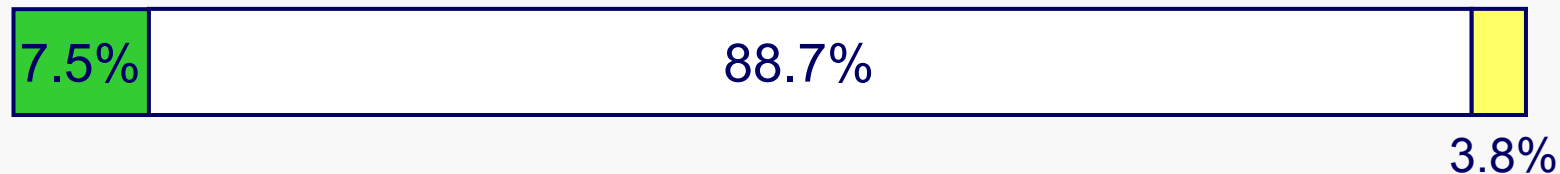
UCZELNIE OGÓŁEM

UNIwersYTETY

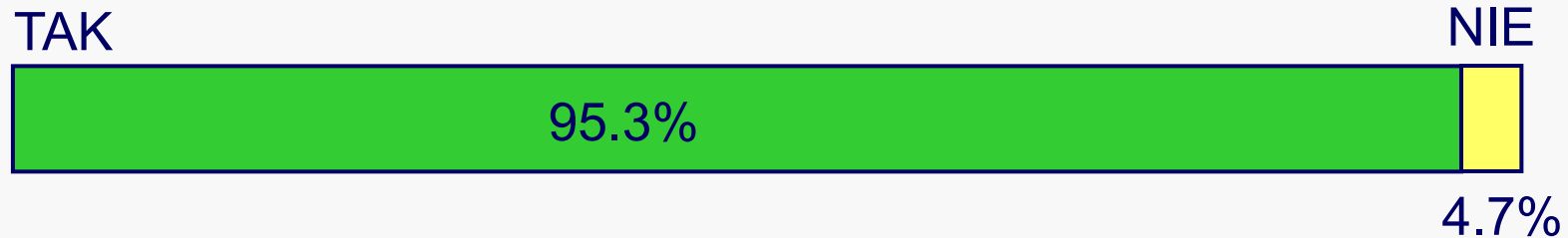
UCZELNIE TECHNICZNE

wymaganie co najmniej 60 punktów ECTS (min. 1500 godz. pracy słuchacza)?

Stosowanie systemu ECTS

Czy na uczelni zostały wprowadzone punkty ECTS w zakresie studiów podyplomowych w liczbie minimum 60 ECTS?

Więcej uczelni wprowadziło ECTS na studiach podyplomowych niż na studiach doktoranckich (78.4%), ale ...

Stosowanie systemu ECTS

Podejście do realizacji wymagania, aby studia podyplomowe miały wymiar co najmniej 60 punktów ECTS

sposób podejścia jednostek	procent jednostek, które wybrały poszczególne opcje odpowiedzi		
	ogół uczelni	uniwersytety	uczelnie techniczne
zignorowanie tego wymagania jako niemożliwego do spełnienia	14.8%	16.0%	5.8%
utrzymanie dotychczasowych programów, przy założeniu, że słuchacz poświęci więcej czasu na samokształcenie	75.3%	73.9%	84.6%
wydłużenie czasu trwania studiów (do 3 lub 4 semestrów)	3.6%	2.5%	0.0%
zwiększenie liczby godzin zajęć bez wydłużenia czasu trwania studiów	6.3%	7.6%	9.6%

Stosowanie systemu ECTS

Podejście do realizacji wymagania, aby studia podyplomowe miały wymiar co najmniej 60 punktów ECTS

Jedynie nieliczne jednostki dokonały zmian w programach, mających na celu dostosowanie się do nowych wymagań.

Większość jednostek w sposób mniej lub bardziej jawny w istocie zignorowała te wymagania.

Podsumowanie

Po co nam ten benchmarking?

Wyniki badania (publikacja) - źródło

- ❑ informacji o tym, jak przebiega proces wdrażania KRR, jakie rodzi problemy i jak są one rozwiązywane
- ❑ godnych upowszechnienia przykładów dobrych praktyk i innowacji w procesie kształcenia

Zgodnie z ideą benchmarkingu, wyniki te

- ❑ mogą być wykorzystane przez uczelnie/jednostki do oceny dokonań i stanu zaawansowania prac na tle innych podobnych uczelni i jednostek
- ❑ mogą stanowić zachętę do podjęcia działań zmierzających do usuwania dostrzeżonych słabości i doskonalenia przyjętych rozwiązań

Wyniki benchmarkingu KRK w odniesieniu do studiów podyplomowych

Andrzej Kraśniewski
Politechnika Warszawska
ekspert boloński

Seminarium Bolońskie, NOT, 20.11.2013

ekspercibolonscy.org.pl